

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบอน
อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปทุมธานี

คำนำ

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน รัฐบาลให้ความสำคัญและผลักดันให้การปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ โดยการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2561 – 2564) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานจะต้องร่วมประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นตัวชี้วัดในการป้องกันการทุจริต ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) โดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน จะต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น นั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบอน เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนให้บริการสาธารณะต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ ทำให้มีความเสี่ยงต่อการทุจริตด้านผลประโยชน์ทับซ้อนในการดำเนินงาน จึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงานต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบอน

ตุลาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน	2
2.1 การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน	3
2.2 การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน	4
2.3 ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	5
2.4 การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง	6
2.5 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	7
2.6 สรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน	10
บทที่ 3 ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน	12
3.1 ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน	12
3.2 ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน	12
3.3 แนวทางการปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	12

บทที่ 1

บทนำ

ความเสี่ยง (RISK) คือ การวัดความสามารถที่จะดำเนินการให้วัตถุประสงค์ของงานประสบความสำเร็จ ภายใต้การตัดสินใจ งบประมาณ กำหนดเวลา และข้อจำกัดด้านเทคนิคที่เผชิญอยู่ ความเสี่ยงจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาอันเนื่องมาจากความไม่แน่นอนและความจำกัดของทรัพยากร การจัดการความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยง (Risk management) คือ การจัดการความเสี่ยงทั้งในกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ (Risk analysis) ประเมิน (Risk assessment) ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับกิจกรรม หน้าที่และกระบวนการทางงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสี่ยงมากที่สุด อันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งหรือเรียกว่า อุบัติภัย (Accident)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือ Conflict of Interests หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองข้าราชการ พนักงาน หน่วยงานหรือผู้ให้บริการมีผลประโยชน์ส่วนตัวมาก จนมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่างการกระทำดังกล่าว มีให้เห็นได้มากในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ได้ส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรม และจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะแต่ทำหน้าที่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติ หน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก

การรับสินบน(Bribery) คือการจูงใจหรือการเสนอหรือสัญญาว่าจะให้หรือการให้เพื่อให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบทางการค้าทางสัญญา ทางระเบียบกฎเกณฑ์กฎหมายหรือทางบุคคล คำว่า "สินบน" หมายความว่า

๑. ทรัพย์สินหรือสิ่งของที่จะให้เป็นเครื่องบูชาคุณหรือตอบแทนผู้ที่ช่วยให้สำเร็จตามประสงค์หรือ
๒. ทรัพย์สินที่จะให้เพื่อจูงใจให้ทำผิดต่อหน้าที่โดยผู้ให้มุ่งประโยชน์ของตน

ซึ่งในความหมายของ "สินบน" ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ให้เพื่อตอบแทนกับผลประโยชน์ที่ผู้ให้ได้รับ ซึ่งมักจะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้รับประพฤติปฏิบัติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ผู้ให้สินบนได้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าวว่าการให้ "สินบน" นอกจากตามความหมายจะเป็นเรื่องการให้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยังมีกฎหมายอาญา บัญญัติไว้เป็นความผิด

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเปิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมี สถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมี โอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบอน อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินการวิเคราะห์ประเมินความ เสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการ ดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือปัจจัยของ ความเสี่ยงอันเกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อนในการดำเนินงาน และการรับสินบนในการดำเนินงาน

บทที่ ๒

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน

๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหาย เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลเป็นเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

เกณฑ์ระดับโอกาสที่เกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
1	น้อยมาก	มีโอกาสดังขึ้นน้อยมาก
2	น้อย	มีโอกาสดังขึ้นน้อย
3	ปานกลาง	มีโอกาสดังขึ้นปานกลาง
4	มาก	มีโอกาสดังขึ้นมาก
5	มากที่สุด	มีโอกาสดังขึ้นมากที่สุด

เกณฑ์ระดับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อบุคลากร

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน
2	น้อย	ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	บรรยากาศการปฏิบัติงานไม่เหมาะสม
4	มาก	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
5	มากที่สุด	ลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	1 - 3 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	4 - 9 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูง	10 - 16 คะแนน	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	17 - 25 คะแนน	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง หรือ หลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดยการหยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact)	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	2	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)					

2.2 การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าบอน ได้ศึกษาถึงปัญหาและแนวโน้มโอกาสในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ที่พบว่า มีความความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์จากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ(ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบอน ดังนี้

1. การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ จากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการเช่น การยืมทรัพย์สินไปใช้งานโดยไม่รับอนุญาต การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง มีโอกาสที่จะทำให้เกิดการทุจริตได้ปานกลาง และส่งผลกระทบในระดับปานกลาง

2. การใช้งบประมาณ จากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ(ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเรื่องการใช้งานงบประมาณ การเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง มีโอกาสที่จะทำให้เกิดการทุจริตได้น้อย และส่งผลกระทบในระดับที่รุนแรงมาก

3. การปฏิบัติหน้าที่ จากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ(ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเรื่องการบริหารปฏิบัติหน้าที่ การรับผลประโยชน์หรือการรับสินบนหรือรับของขวัญหรือรับของกำนัล จากผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในคู่สัญญา การอนุมัติอนุญาตต่าง ๆ กับหน่วยงาน ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานของอปท. มีโอกาสที่จะทำให้เกิดการทุจริตได้น้อยมาก และส่งผลกระทบในระดับที่รุนแรงน้อย

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การประเมินความเสี่ยงด้าน ผลประโยชน์ทับซ้อน			
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง	ลำดับ ความ เสี่ยง
1.การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	- การเอาทรัพย์สินของหน่วยงาน ไปใช้เพื่อการส่วนตัว กลุ่มหรือพวกพ้อง - ขั้นตอนการอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาไม่ถูกต้องและไม่สะดวก - ไม่รู้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับใช้ทรัพย์สินของทางราชการที่ถูกต้อง - ไม่มีการกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนจากการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	3	3	9	3
2.การใช้งบประมาณ	- ไม่รู้เกี่ยวกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ - การใช้จ่ายงบประมาณไม่เกิดความคุ้มค่าไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ - การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อส่วนตัว กลุ่ม หรือพวกพ้อง - การเบิกจ่ายงบประมาณอันเป็นเท็จ - การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด - การไม่เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ	เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนจากการใช้งบประมาณของทางราชการ	2	5	10	2

ประเด็น ความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การประเมินความเสี่ยงด้าน ผลประโยชน์ทับซ้อน			
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง	ลำดับ ความ เสี่ยง
3.การปฏิบัติ หน้าที่	-การปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนระยะเวลาที่กำหนด -การให้บริการผู้มาติดต่อราชการอย่างไม่เท่าเทียมกัน -การปฏิบัติหน้าที่ที่มีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้มาติดต่อราชการ -การรับของขวัญหรือรับของกำนัลจากผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในคู่สัญญา การอนุมัติอนุญาตต่าง ๆ กับอปท.	เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงาน	1	5	5	3

2.4 การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ความรุนแรง ของ ผลกระทบ (Impact)	5					
	4				(1)	
	3					(2)
	2					
	1					(3)
		1	2	3	4	5
	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)					

2.5 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วน

ตำบลป่าบอน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
(1) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกใน การพิจารณาอนุญาต ของทางกร พ.ศ. 25558	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับ สินบน เพื่อช่วยให้การ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต ง่ายขึ้น หรือได้รับการ ยกเว้น หรือไม่เป็นไป ตามกฎหมาย	2 x 2 (ปานกลาง)	1. ประกาศนโยบาย No Git Policy 2. จัดทำแผนผังขั้นตอน การปฏิบัติงานตามกฎหมาย เผยแพร่ ณ จุดให้บริการ 3. จัดทำคู่มือการให้บริการ ประชาชน
(2) ใช้ อำนาจตาม กฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	(1)เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรม เลื อ ก ป ฎิ บั ตี กั บ ประชาชนผู้มาติดต่อ (2) ใช้ อำนาจตาม กฎหมายเพื่อช่วยเหลือ ญาติหรือพวกพ้อง	4 x2 (ปานกลาง)	1. ส่งเสริมการปฏิบัติงาน ตามประมวลจริยธรรม / หลักธรรมาภิบาล 2. ช่องทางการร้องเรียน เจ้าหน้าที่
(3) การจัดซื้อจัดจ้าง	(1) จัดซื้อจัดจ้างไม่ เป็นไป TOR (2) เอื้อประโยชน์โดย การเป็ น คู' ค้าหรือ คู่สัญญากับกิจการของ ญาติหรือพวกพ้อง	3 x5 (สูงมาก)	1. อบรมความรู้กฎหมาย เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง 2. อบรมความรู้เกี่ยวกับ ก า ร ขั ด กั บ แห ล่ ง ผลประโยชน์ 3.ส่งเสริมให้มีการเปิดเผย ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างบน เว็บไซต์ของหน่วยงาน
(4)การบริหารงานบุคคล	(1)การประเมินผลการ ปฏิบัติงานเพื่อเลื่อน เงินเดือนไม่เป็นธรรม (2)ช่วยเหลือญาติหรือ พวกพ้อง ในการสอบเข้า บรรจุ	3 x5 (สูงมาก)	1.การกำหนดหลักเกณฑ์ใน การบริหารงานบุคคลที่ ชัดเจนและเป็นรูปธรรม 2 . มา ต ร ก า ร แ ส ต ง เจตนารมณ์ในการนำหลัก คุณธรรมมาใช้ในการ บริหารงานของผู้บริหาร

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสดังขึ้นเป็นประจำ หรือ มีโอกาสดังขึ้นมากกว่า 5 ครั้ง/ปี
4	สูง	มีโอกาสดังขึ้นบ่อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังขึ้นมากกว่า 4 ครั้ง/ปี
3	ปานกลาง	มีโอกาสดังขึ้นบางครั้ง หรือ มีโอกาสดังขึ้นมากกว่า 3 ครั้ง/ปี
2	น้อย	มีโอกาสดังขึ้นน้อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังขึ้นมากกว่า 2 ครั้ง/ปี
1	น้อยมาก	มีโอกาสดังขึ้นได้ยาก หรือ มีโอกาสดังขึ้นมากกว่า 5 ครั้ง/ปี

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
5	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ 1,000,000 บาท ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกกลโกง ข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
4	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความ โปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และ สังคมให้ความสนใจ
3	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ 250,000 บาท ถึง 500,000 บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
2	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 250,000 บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
1	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งกำหนดความเสี่ยงไว้เป็น 4 ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต} \times \text{ระดับความรุนแรงของผลกระทบ}$$

$$(\text{Degree of Risk}) = \text{Likelihood} \times \text{Impact}$$

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15-25
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9-14
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : H)	4-8
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1-3

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
5	5	10	15	20	25
4	4	8	12	16	20
3	3	6	9	12	15
2	2	4	6	8	10
1	1	2	3	4	5

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

2.6 สรุปภาพรวมของผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน

จากผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบอนและการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถสรุปได้ดังนี้

การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = 9 คะแนน) มีความสำคัญที่ควรต้องแก้ไข โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องพบว่า เนื่องจาก พนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าบอน ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในพื้นที่และมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริตและซื่อสัตย์สุจริต ไม่ไปใช้ในเรื่องส่วนตัว และได้จัดทำหลักฐานการอนุญาตเป็นหนังสือหรือการนำไปใช้ ผู้บริหารได้กำกับดูแลและกำกับให้พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างถือปฏิบัติตามระเบียบและธรรมเนียมปฏิบัติของทางราชการและสร้างความเข้าใจแก่คณะผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กรเป็นสำคัญ

การใช้งบประมาณ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยงสูง = 15 คะแนน) มีความสำคัญที่ควรต้องรับแก้ไข โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติ ขาดการศึกษาระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวง หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงขาดการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานหรือในสายอาชีพ ผู้บริหารจึงควรให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและให้บริการประชาชน

การปฏิบัติหน้าที่ การรับผลประโยชน์หรือการรับสินบนหรือรับของขวัญหรือรับของกำนัล จากผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานของอปท. อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง(ระดับความเสี่ยงปานกลาง - ๕ คะแนน) มีความสำคัญที่ควรต้องแก้ไข โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ประกอบการบางรายที่ยื่นข้อเสนอให้เงินรางวัลหรือของรางวัลที่มีมูลค่าสูง เพื่อหวังผลประโยชน์ในการขายสินค้าหรือบริการในคราวถัดไป ผู้บริหารควรกำกับเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้นภายในองค์กร

การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง มีความสำคัญที่ควรต้องแก้ไข โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องพบว่า มีประชาชนบางราย รู้จักกับสมาชิก หรือคณะผู้บริหาร ต้องการความสะดวกในการใช้บริการ ผู้บริหารควรกำกับเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้นภายในองค์กร

การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง มีความสำคัญที่ต้องรับแก้ไข โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องพบว่า มีประชาชนบางราย รู้จักกับสมาชิก หรือคณะผู้บริหาร ต้องการความสะดวกในการใช้บริการ ผู้บริหารควรกำชับเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้นภายในองค์กร

การจัดซื้อจัดจ้าง อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๕ คะแนน) มีความสำคัญที่ต้องรับแก้ไข โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้รับเหมาไม่ค่อยถนัดในงาน ทำให้มีปัญหาในการตรวจรับงาน ต้องมีการแก้ไขงานให้ถูกต้องตามสัญญาต่อไป

การบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง (ระดับความเสี่ยงสูง = ๑๕ คะแนน) มีความสำคัญที่ต้องรับแก้ไข โดยศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติ ที่เข้ามาทำงานส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่ ทำให้การบริหารจัดการไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่

บทที่ 3

ผลการจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

3.1 ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน

1. บุคลากรเกิดความตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระบบงานหรือการปฏิบัติงานโดยไม่ตั้งใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระบบงานหรือการปฏิบัติงานให้ถูกต้องยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานที่พบปัญหาความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือมีการกำหนดมาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในหน่วยงาน
3. เป็นฐานข้อมูลและองค์ความรู้สำหรับการบริหาร และการปฏิบัติงานเพื่อลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและเพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนมีประสิทธิภาพ และมุ่งสู่องค์กรปลอดจากการทุจริต

3.2 ปัญหาและอุปสรรคของการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน

1. การวิเคราะห์ปัญหายังไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้บางกิจกรรมยังมีความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ภายใต้กิจกรรม
2. การพบปัญหาความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ยังใช้ระยะเวลาในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขที่ล่าช้า ทำให้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ยังคงมีการปฏิบัติงานตามแบบวิธีเดิม
3. หน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ หรือยังมองไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นที่จะส่งผลกระทบต่อบุคลากร หรือองค์กร จึงเกิดการเพิกเฉย หรือไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง

3.3 แนวทางปรับปรุงแก้ไขความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และการรับสินบน

1. เร่งดำเนินการจัดอบรมหรือสัมมนา เพื่อให้บุคลากรทราบและตระหนักถึงหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างให้ถูกต้องตามระเบียบ การศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือบทลงโทษหากพบผู้กระทำการฝ่าฝืน เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการหาช่องทางเพื่อกระทำการทุจริต
2. นำประเด็นความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ที่มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน
3. กำหนดให้มีมาตรการหลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ในรายละเอียดการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ โดยอาจกำหนดให้เป็นข้อตกลงการปฏิบัติราชการระหว่างผู้บริหารท้องถิ่นและหัวหน้าทุกสำนัก/กอง เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรในด้านความโปร่งใสและปลอดจากการทุจริต